

ESTRADA JAZZ MUSIQASI TARAQQIYOTIDA TRUBA CHOLG'USING AHAMIYATI

O'rishov Umidjon Shovkatjon o'g'li

O'zDK huzuridagi B.Zokirov nomidagi Milliy estrada san'ati institute Magistratura 2 bosqich talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7296836>

Annotatsiya. mazkur maqolada Estrada jazz musiqasi taraqqiyotida damli cholgular, jumladan truba cholg'usining tutgan o'rni va ahamiyati borasida fikr va mulohazalar yuritilgan.

Kalit so'zlar: etno-jazz, estrada musiqasi, cholg'u ijrochiligi, ijro mahorati, ijod namunasi, damli cholg'ular guruhi, kolorit, san'at, yakka ijro, aleatorika

ЗНАЧЕНИЕ ИНСТРУМЕНТА ТРУБА В РАЗВИТИИ ПОПУЛЯРНОЙ ДЖАЗОВОЙ МУЗЫКИ

Аннотация. данная статья содержит мысли и комментарии о роли и значении духовых инструментов, в том числе трубы, в развитии эстрадно-джазовой музыки.

Ключевые слова: этно-джаз, эстрадная музыка, инструментальное исполнительство, исполнительское мастерство, образец творчества, музыкальный коллектив, колорит, искусство, сольное исполнение, алеаторика.

THE SIGNIFICANCE OF THE PIPE IN THE DEVELOPMENT OF POPULAR JAZZ MUSIC

Abstract. this article contains thoughts and comments on the role and importance of wind instruments, including the trumpet, in the development of pop jazz music.

Keywords: ethno-jazz, pop music, instrumental performance, performance skills, sample of creativity, musical group, color, art, solo performance, aleatorics

KIRISH

Bugungi kunda etnik musiqa fenomeni zamonaviy tendentsiyalar musiqiy makonida boy palitruga ega. Turli milliy musiqa an'analari elementlarini birlashtirish, turli musiqiy uslublarni sintez qilish yoki turli usullarni uyg'unlashtirish orqali shakllangan bu yo'nalishlar, asosan, asosiy tarkibiy qism – an'anaviy musiqa folkloriga ega bo'lib, u yangi zamonaviy shakllarda mujassamlangan, etnik musiqachilar tomonidan qayta o'ylab topilgan va talqin etilgan[1].

O'tmish kompozitorlari karnayni fanfar, signal asbobi sifatida talqin qilganligi sababli, trubachilar "ta-ta-ta" qattiq va aniq hujumni ishlab chiqish uchun ko'p vaqt sarfladilar. Jazzda avvaldan karnay ohangdor asbobdir, shuning uchun truba chalishning jazz texnikasida hujum yumshoq bo'lib, bo'g'inlar paydo bo'lgan - ha-, -du-, -dot-, -du-bidat. -, -tia-, -pa-, - pu- va hatto - fu-, bu akademik an'ananing trubachi tomonidan ijro etilishi qat'iy man etilgan. Tilning artikulyatsiyasi va roli o'zgardir, bu esa nafaqat tovushni yo'naltirish, balki uning shakllanishida ham ishtirok etdi. Havo oqimining pastki chegarasi bo'lgan til bu oqimni boshqara boshladi va asbobning tembrini o'zgartira boshladi. Shunday ekan, bo'g'inlar -ha- ohangdagi kerakli notalarni tembrga, -di- va -du- bo'g'inlari esa bir xil notalarni "qoraytirishga" yordam bergan. Xarakterli "ko'klar" intonatsiyasini aniqroq "ta'kidlash" uchun jazz amaliyotida "yarim" tilning yordamchi texnikasi ishlab chiqilgan. Ohangdor iboradagi notalarning bir qismi "yutilgan" kabi bo'lib chiqdi. Bunga -da-dl-, -dadz-, -tad-l -da- bo'g'inlari yordam bergan.

Nafas olish texnikasida ham inqilob yuz berdi. Yangi Orleandan "jaz truba maktabi nafas maktabi" degan ibora paydo bo'ldi. Agar klassik musiqachilar nafasni uch turga bo'lishsa - torakal, diafragma va qorin bo'shlig'i, u holda jaz trubachilari birinchilardan bo'lib "suyanish" nafas olishni qo'llashdi, uning mohiyati nafas olayotganda bir xil havo ustunini yaratish an'anasiga asos solingan bo'lib, u diafragma va qorin bo'shlig'i mushaklarida hamda nafas olayotganda, bu yordamni zanjir nafasga amal qilindi.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

Har kuni raqslarda, to'ylarda, restoranu kafelarda, dafn marosimlari va turli marosimlarda yetti-sakkiz, hatto o'n soat davomida uzluksiz truba chalgan jaz musiqachilarining lab mushaklari bunday bosimga bardosh bera olmasdi. Shuning uchun asosiy bosimni press mushaklari oldi. Ushbu uslub mashhur brakettlar keng harbiy belbog' bilan almashtirildi - qorin bo'shlig'i bosimini doimo his qilish va nazorat qilishga yordam beradi. Nafasni "qo'llab-quvvatlash" ga qo'yish jaz trubachilariga jazz glissando texnikasini rivojlantirishga imkon berdi, bunda truba ovozi torli asboblarda bo'lgani kabi butun diapazonda "siljiy" boshladi. Glissandoning tabiati quyidagicha: siqilmagan valf havo ustunini kesib tashlaydi va og'iz bo'shlig'idan birinchi valfgacha faqat kichik trubka tovushi eshitiladi. Jazz amaliyotida ekstraksiya usuliga ko'ra "silliq", "valf" va "aralash kabi uchta glissando turi ham ajralib turardi".

Farshlag notalari, mordent va boshqa bezaklar jazz musiqasida juda keng tarqalgan bo'lib, jazzda ushbu xolat barokko davri musiqasini eslatadi. Ammo agar klassik musiqada nota urg'u qilingan bo'lsa, undan oldin zarb notasi bor bo'lsa, u holda jazz trubachilar nafis notaning o'ziga urg'u berishni boshladilar. Bu qoida jazz mordentiga ham tegishli. Shu bilan birga, urg'u press yordamida bajariladigan nafas bilan amalga oshirila boshlandi. Klassik ijro amaliyotida yomon moylangan valf yoki valf mexanizmining ozgina "tiqilib qolishi" qabul qilinishi mumkin emas, chunki bu ovozning buzilishiga olib keladi, jazzda bu "hodisa" "yarim bosilgan klapanlar" texnikasiga asos solgan. Shu bilan birga, trubaning ovozi inson nutqiga taqlid qildi. Truba "ingillashi", "yig'lashi", "kishnashi", "kulishi", "chirillashi" mumkin edi, boshqacha qilib aytganda, insoniy his-tuyg'ular, kayfiyat, tajribalarning butun doirasi "signal-fanfar" asbobiga bo'ysundi.

Simfonik va yetakchi jazz orkestrlari bilan ishlagan Igor Stravinskiy shunday yozgan edi: – Shuni unutmasligimiz kerakki, an'anaviy simfonik orkestr cholg'ulari truba va trombon kabi jazz musiqachilari tomonidan ijro etilganda boshqacha yangraydi. Ikkinchisi artikulyatsiya va ovozning ranglanishida ko'proq xilma-xillikni namoyish etadi, ammo yuqori registrdagi trubada jazz musiqachilari simfonik orkestr musiqachilariga qaraganda ancha erkinroq his qilishadi - baland registrda lablaringiz bilan tril ("sheyk") oling "[2, c.236].

TADQIQOT NATIJALARI

Trubada bitta notani turli barmoqlar bilan chalish mumkinligi azaldan ma'lum. Ilmiy amaliyotda bu texnikadan foydalanilmagan. Jazz musiqasida bu usul FALSE - FINGER ("ikki barmoq") deb nomlangan va bir notada poliritmik iboralarni bajarish uchun ishlatila boshlandi. Jazzning dastlabki uslublarida - "Yangi Orlean" va "jungle uslubi" deb ataladigan, Dyuk Ellington orkestrida "wa-wa" (WA-WA), "doo-wa" (DY) tug'ilgan. -WA) effekti paydo bo'ldi. Ushbu effektning nomi - "graul" (ing. "graul" - o'sish) onomatopoeik kelib chiqishi bor va bu usul kauchuk yoki tolali chashka shaklida yoki metall shaklida "plunger" mutelar yordamida amalga oshiriladi. stendga o'rnatilgan "shlyapa". Frantsuz tadqiqotchisi Xyu Panasier ushbu

soqovning ixtirosini shunday tasvirlaydi: "Istalgan effektga erishish uchun Dyuk Ellington orkestrining trubachisi Bubber Mayli qo'ng'iroqqa yarim sharni kiritdi (chilangarlar hojatxona va lavabolarni tozalash uchun foydalanadilar), qo'ng'iroqni u bilan yopganча, u ovoz balandligini o'zgartirdi va ma'lum bo'ldiki, chaqaloq yig'iga o'xshash "vah-vah" tovush xosil qilishga musharraf bo'ldi. [3, c.60].

Jazz ritmi shu qadar bosim va energiyaga egaki, u uzoq notalarni "silkiti" boshlaydi, ular orqali vibrato "paydo bo'ladi". Vibratsiyaning amplitudasi uslubga qarab o'zgaradi. Jazz musiqasida truba vibratosi butunlay ritm va uslubning zarbasiga bog'liq bo'lib qoldi, klassik musiqada esa trubachilar barqaror ohang bilan o'ynashga harakat qilishadi. Bir qator yangi effektlarni kashf etgan jazz musiqachilari an'anaviy xromatik truba palitrasini sezilarli darajada kengaytirdilar. Masalan, I. F. Stravinskiy jazz trubachisi Shorti Rojersning ijrosini tavsiflovchi maxsus effektlardan foydalanish haqida shunday yozadi: "Uning iboralari instrumentaldir: labda glissando bilan yarim ochiq klapanlarning ta'siri, barmoqlar tomonidan qo'zg'atilgan intervallar va o'tishlar, Bir notada "trillar" va boshqa "mo'jizalar" "Meni shunchaki hayratda qoldirdi" [4;276].

MUHOKAMA

Shiddatli jazz ritmi negr trubachilarni o'z yo'nalishlarida tobora balandroq ko'tarilishga majbur qildi va musiqachilarning o'zlari jazz uslublarini yaratgan bo'lsa-da, uslub, o'z navbatida, ijro etish uchun o'z qoidalari va shartlarini belgilay boshladi. Yuqori registrni o'zlashtirish uchun jazz musiqachilari nafas olishni, lablar kuchini va ularning elastikligini rivojlantirishlari kerak edi. Bu haqda "jaz trubasi qiroli" Lui Armstrong shunday deydi: "30-yillarning boshlarida, men Evropaga birinchi marta gastrol safari bilan kelganimda, mening plastinalarda o'ynashim bilan tanish bo'lgan musiqachilar mening o'zim ham o'ynashimga ishonishmadi. uchinchi oktavaning yuqori "to". Ko'pchilik musiqachilar mendan so'rashdi: klarnet men uchun yuqori C ni oladi, bu rostmi? Men o'zim turbaga bu yozuvni olganim ularning xayollariga ham kelmagan, ba'zilari hatto trubamni ko'rishga ruxsat so'rashgan. Ular o'zlari bilan olib kelgan karnayni menga berib, chalayotganimni eshitmagunicha tinchlanishmadi. So'ng, kulgi bo'ldi! [5, 21].

O'shandan beri "Kat" Anderson, Maynard Fergusson, Beale Chase va boshqalar kabi musiqachilarning sa'y-harakatlari bilan yassi trubaning diapazoni Si bemol balandligida bosh aylantiruvchi cho'qqilarga yetdi. "Ket" Andersonning ba'zi yuqori tovushlarini faqat ultratovushni qabul qila oladiganlar eshitishi mumkin. Hozirgi kunda deyarli har qanday jazz orkestr trubachisi yuqori registrda ravon so'zlasha oladi.

XULOSA

XX asrning oxiriga kelib, jazzdagi truba ovozi katta evolyutsiyani boshdan kechirdi: o'tkir - Yangi Orlean uslubidan elektron transduserli ovoza (zamonaviy rok musiqasi arsenalidagi barcha effektlar bilan). Har bir jaz ustasi o'ziga xos ovozi, o'ziga xos ohangi bilan ajralib turadi. Armstrongning o'ynashini uning o'tkir, tor ovozi, kichik tebranish bilan, "wa-wa" soqovining ustasi Babber Mayli ijrosidan osongina tan olamiz. Iliqlik va lirizm Garri Jeymnsning uslubini ajratib turdi, uning uslubi sving davridagi trubachilar avlodi uchun namuna bo'lgan. Jazz uslubidagi "bop" truba sadosiga yangicha yondashuv bilan boyidi. Dizzy Gillespining engil, qo'pol ovozi, Klark Terrining "burun" chiyillashini yoki Meynard Fergysson trubasining keng jarangdor ovozi tanib olish uchun bir nechta notalarni eshitish kifoya. Ilgari faqat jazz ansambllarda yangragan flugelhorn jazz asboblariga kiritilgan. Negro trubachi Freddi Xabbard tomonidan flugelhornda ijro etilgan jazz balladalari Shumanning orzulari va Mendelsonning

tungi serenadalari kabi chuqur va ta'sirchandir. Zamonaviy instrumental jazz balladasi - bu sekin tempda, odatda ikki qismli takrorlash yoki uch qismli shaklda, murakkab va juda o'ziga xos uyg'unlashtirishga yordam beradigan, turli xil o'zgarishlar, garmonik almashtirishlar, xromatizmlar, parallelizmlar, turli xil turlaridan foydalangan holda. effektlar, kechikishlar va boshqalar.

Rus jazz musiqachilari yangi ekspressiv vositalar va tembrlarni qidirish bilan shug'ullangan. Trubachi German Lukyanov alto trubaning tembr xususiyatlarini ko'rsatdi, Oleg Stepurko esa maxsus moslashtirilgan karnay og'zi bilan jazz kompozitsiyalarini ijro etdi. Jazzni oldindan aytib bo'lmaydi, shuning uchun bu san'at XXI asrda qaysi yo'nalishda rivojlanishini taxmin qilish befoyda. Ammo jazz barcha ekstremal oqimlardan voz kechib, asta-sekin asosiy oqimga (ingliz. - asosiy oqim) - an'analarni tubdan buzilmagan va XX asr jazz uslublarining barcha eng yaxshilarini o'ziga singdirgan yo'nalishga qaytayotgani aniq.

REFERENCES

1. A. Teshabayev (2022). JAZZ VA O'ZBEK MUSIQASI SINTEZIDA BASS GITARANING IJRO USLUBLARI YECHIMI. *Science and innovation*, 1 (C6), 184-189. doi: 10.5281/zenodo.7178229
2. <https://cyberleninka.ru/article/n/truba-v-dzhaze>
3. Андерсон К. Метод игры на трубе. – М., 1973. – 125 с.
4. Стравинский И.Ф. Диалоги. – Л., 1971. – 280 с.
5. Арбан Ж.Б. Школа игры на трубе, корнете, флюгельгорне и теноре. – Лейпциг, 1987. – 247с.
6. Армстронг Л. Моя жизнь в музыке// Театр. – М., 1965. – № 12. – С. 21.; 1966. - №2. – С.15-19.
7. Madina Nasretdinova, Ismoil Rustamov, & Oybek Karimov (2022). MUSIQA SAN'ATINING HOZIRGI KUNDAGI O'RNI. *Scientific progress*, 3 (2), 841-845.
8. Исаков Улуғбек Тўхтасинович (2022). ЎЗБЕК МУСИҚА МАДАНИЯТИ РИВОЖЛАНИШ ЖАРАЁНЛАРИНИНГ НАЗАРИЙ-МЕТОДОЛОГИК АСОСЛАРИ, МАНБАЛАРИ ҲАМДА УНИ ЎРГАНИШНИНГ АҲАМИЯТИ. *Science and innovation*, 1 (1), 625-636. doi: 10.5281/zenodo.6529117
9. Исаков Улуғбек Тўхтасинович (2022). ЎЗБЕК МУСИҚА МАДАНИЯТИ РИВОЖЛАНИШ ЖАРАЁНЛАРИНИНГ НАЗАРИЙ-МЕТОДОЛОГИК АСОСЛАРИ, МАНБАЛАРИ ҲАМДА УНИ ЎРГАНИШНИНГ АҲАМИЯТИ. *Science and innovation*, 1 (1), 625-636. doi: 10.5281/zenodo.6529117
10. Murodova, D. (2021). Scientific And Theoretical Aspects of Musical Thinking. *Zien Journal of Social Sciences and Humanities*, 1 (1), 196-199.
11. D. Murodova (2022). ЯНГИ ТАРАҚҚИЁТ БОСҚИЧИДА ЁШЛАРДА БАДИИЙ-ЭСТЕТИК БИЛИМ ВА КЎНИКМАЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЖАРАЁНИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ ЗАРУРИЯТИ. *Science and innovation*, 1 (B6), 702-707. doi: 10.5281/zenodo.7187917
12. Durdona, M. (2021, May). ABOUT DUTOR AND HIS PERFORMANCE. In *Archive of Conferences* (Vol. 25, No. 1, pp. 29-31).
13. Nasritdinova, M., Nigora, M., & Murodova, D. (2022, February). UZBEK FOLK ART AND ITS PLACE IN PUBLIC LIFE. In *Archive of Conferences* (pp. 44-48).

14. Nasretdinova, M., Toshaliyev, D., & Murodova, D. R. Q. (2022). AN'ANAVIY IJROCHILIK SAN'ATINING HOZIRGI DAVR MUAMMOLARI. *Scientific progress*, 3(2), 846-850.
15. Murodova, D. (2021). THE CONCEPT OF MUSICAL THINKING AND ITS STAGES OF DEVELOPMENT. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 9(05), 245-250.
16. Nurmuhhammadovich, R. O., & Nurullaevna, N. M. (2021). Social And Spiritual Importance of Lessons of Musical Culture. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 2(2), 50-52.
17. Nasritdinova, M., & Khokimova, K. (2021, October). LANGUAGE IS THE MIRROR OF THE NATION. In *Archive of Conferences* (pp. 92-94).
18. Nurullayevna, N. M., & Muhlisa, T. (2021, December). SOME PROBLEMS AND SHORTCOMINGS IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM. In *Archive of Conferences* (pp. 61-62).
19. Nasretdinova, M., Isakov, U. B., & Orziboyev, R. (2022). XALQ IJODIYOTINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI. *Scientific progress*, 3(2), 851-856.
20. M. Nasritdinova (2022). ЎЗБЕКИСТОН ЖАМИЯТИНИНГ ЯНГИ ТАРАҚҚИЁТ БОСҚИЧИДА ЁШЛАР БАДИИЙ-ЭСТЕТИК МАДАНИЯТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ИЖТИМОИЙ-ФАЛСАФИЙ ОМИЛЛАРИ. *Science and innovation*, 1 (B6), 950-955. doi: 10.5281/zenodo.7195710
21. Nasritdinova, M. (2021). PEDAGOGICAL COMPONENTS AND STAGES OF HEALTH OF DEVELOP CHILDREN THROUGH MUSIC EDUCATION. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 9(05), 251-258.
22. Мадина Насритдинова (2022). МУСИҚА ТАЪЛИМИ ОРҚАЛИ РИВОЖЛАНИШИДА СОҒЛОМ БОЛАЛАРДАН ОРТДА ҚОЛГАН БОЛАЛАРНИ СОҒЛОМЛАШТИРИШНИНГ ПЕДАГОГИК ТИЗИМИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШГА ДОИР ТАЖРИБА-СИНОВ ИШЛАРИ НАТИЖАЛАРИ. *Science and innovation*, 1 (1), 538-549.
23. Jo'Rayev Xamidjon, & Madina Nasritdinova (2022). DOIRA CHOLG'USIDA IJRO MAHORATINI YUKSALTIRISH (BOLALAR MUSIQA VA SAN'AT MAKTABLARI MISOLIDA). *Science and innovation*, 1 (C2), 26-28. doi: 10.5281/zenodo.663646
24. Abdulhay Karimov Tursinovich, & Alijon Ergashev Abdullayevich. (2022). MILLIY-AN'ANAVIY MUSIQIY CHOLG'U SOZLARINING TASNIFI. *Archive of Conferences*, 245-248. Retrieved from <https://conferencepublication.com/index.php/aoc/article/view/2096>
25. SultonaliMannopov, AbdulhayKarimov, AbdusalomSoliev, UlugbekIsakov, TokhirShokirov, RustamOrziboev. (2021). Development of Uzbek National Singing Art during Independence. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, 6845 -. Retrieved from <https://www.annalsofrscb.ro/index.php/journal/article/view/3280>
26. Professor Sultanalı Mannopov, Abdulkhay Karimov, Shohida Ataboeva, Alijon Ergashev, & Shokhista Usmanova. (2021). Development Of Symphonic Music in Uzbekistan. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 2(2), 53–56. Retrieved from <https://zienjournals.com/index.php/jpip/article/view/259>

27. Маннопов, С., & Сулейманова, Д. К. (2019). Музыкальное наследие узбекского народа. *Проблемы современной науки и образования*, (10 (143)), 82-84.
28. Mannopov, S. (2004). Uzbek folk music culture.(Study guide) Tashkent. *New Age Generation*.
29. Маннопов, С. (2018). Навобахш оҳанглар. Т.: *IJOD-PRESS нашриёти*.С.
30. Маннопов, С. У. Л. Т. О. Н. А. Л. И. (2004). Ўзбек халқ мусиқа маданияти. *Янги аср авлоди*.
31. Нажметдинова Мавлуда Мамасодиқовна (2022). ОММАВИЙ-МАДАНИЙ ТАДБИРЛАРНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ. *Science and innovation*, 1 (1), 892-903. doi: 10.5281/zenodo.653977
32. Rahmonov, U., Ergashev, A., Nazhmetdinova, M., & Usmonova, S. (2021, November). IN THE FORMATION OF THE SOCIO-SPIRITUAL THINKING OF YOUNG PEOPLE IN THE MUSICAL ART OF THE GREAT SCHOLARS OF THE EASTERN RENAISSANCE POSITION HELD. In *Archive of Conferences* (pp. 36-39).
33. Ulugbek Rahmonov Karimovich, Najmetdinova Mavluda Mamasodikovna, & Ergashev Alijon Abdullaevich. (2021). The Role and Importance of Music Clubs in The Leisure of Young People. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 2(2), 47–49. Retrieved from <https://zienjournals.com/index.php/jpip/article/view/257>
34. Najmetdinova, M., & Odinahon, S. (2021, October). HISTORY OF TRADITIONAL PERFORMING ARTS. In *Archive of Conferences* (pp. 89-91).
35. Kirgizov, I., Imyaminovich, K. I., Nurmammedjanov, A., Sotvoldievich, S. B., Mamasodikovna, N. M., & Juraevna, A. S. (2021). The Pleasure of Singing, Listening and Understanding Navoi. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, 2410-2413.
36. Камбаров, А. А., & Нажметдинова, М. М. (2019). НЕКОТОРЫЕ ОСОБЕННОСТИ РЕЛИГИОЗНЫХ ЦЕННОСТЕЙ В ФОРМИРОВАНИИ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ МОЛОДЕЖИ. In *Условия социально-экономического развития общества: история и современность* (pp. 148-151).
37. Нажметдинова, М. (2022). Общественно-культурные мероприятия теоретические основы. *Общество и инновации*, 3(3/S), 473–479. <https://doi.org/10.47689/2181-1415-vol3-iss3/S-pp473-479>
38. Kirgizov, I., Kirgizov, I., Najmetdinova, M., & Atabayeva, S. (2022, February). THE GENESIS OF THE DEVELOPMENT OF MUSIC CULTURE. In *Archive of Conferences* (pp. 57-60).
39. Нажметдинова Мавлуда Мамасодиқовна (2022). ОММАВИЙ-МАДАНИЙ ТАДБИРЛАРНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ. *Science and innovation*, 1 (1), 892-903. doi: 10.5281/zenodo.653977
40. M. Najmetdinova (2022). YOSHLARNING ESTETIK TARBIYASINI SHAKLLANTIRISHDA – AJDODLAR MEROSINING TUTGAN O’RNI. *Science and innovation*, 1 (B6), 990-993. doi: 10.5281/zenodo.7199311
41. M. Najmetdinova (2022). ОММАВИЙ-МАДАНИЙ ТАДБИРЛАРНИНГ ЁШЛАР МАЪНАВИЙ ДУНЁҚАРАШИНИ ЮКСАЛТИРИШДАГИ ЎРНИ. *Science and innovation*, 1 (B6), 282-287. doi: 10.5281/zenodo.7140354

42. Sharipova Odinakhon Shavkatjon Kizi, & Najmetdinova Maluda Mamasodikovna (2022). ЎЗБЕК МУСИҚА САНЪАТИ ВА МАДАНИЯТИ МАСАЛАЛАРИГА ДОИР. *Oriental Art and Culture*, 3 (1), 585-588.
43. Abduvositovich, Y. F., Suleymanova, D., Rakhmonov, U., Ergashev, A., Kurbanova, B., & Axmadbekova, M. (2021). The role of the great scholars of the Eastern Renaissance in the art of music in shaping the socio-spiritual thinking of young people. *Annals of the Romanian Society for Cell Biology*, 25(6), 2846-2850.
44. Юлдашев, Фахриддин Абдуваситович (2022). ИЗУЧЕНИЕ НАСЛЕДИЯ АЛЬ-ФАРАБИ КАК ФАКТОР ФОРМИРОВАНИЯ НАЦИОНАЛЬНОГО САМОСОЗНАНИЯ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2 (Special Issue 23), 81-87. doi: 10.24412/2181-1784-2022-23-81-87
45. Асқарова, М., Намозова, Д., Мадаминов, Н., & Алихонова, Д. (2020). PSYCHOLOGICAL FEATURES OF PREPARING CHILDREN FOR SCHOOL. *Scientific Bulletin of Namangan State University*, 2(7), 402-407.
46. Nomozova, D. (2020). THE IMPORTANCE OF TEACHING VOCABULARY IN STAGES. *Архив Научных Публикаций JSPI*.
47. Namozova, D. T. (2021). MUSIQA DARSLARIDA O'QUVCHILARNI KREATIVLIK HAMDA ERKIN TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISHNI TASHKIL ETISH. *Scientific progress*, 2(2), 1313-1315.
48. Namozova Dilorom, & Astanova Zumradxon Tohirovna (2022). BRAYL NOTA TIZIMINING MUSIQA TA'LIMIDAGI ILK QADAMLARI. *Science and innovation*, 1 (C2), 36-38. doi: 10.5281/zenodo.656980
49. Omadjon Rakhimov Nurmuhhammadovich, Jamoldin Muysinov Sharobidinovich, Mahmudov Ismoiljon Isroilovich, & Usmanova Shoxista Shavkat qizi. (2022). UZBEK MUSIC HISTORICAL THE ROLE OF FOLKLORE CREATION IN DEVELOPMENT. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10 (3), 557-559. Retrieved from <https://internationaljournals.co.in/index.php/giirj/article/view/1520>
50. Дилобар Жўрабоева (2022). ИМКОНИЯТИ ЧЕКЛАНГАН ЎҚУВЧИЛАРНИ ИНКЛЮЗИВ ТАЪЛИМ ОРҚАЛИ МУСИҚИЙ МАДАНИЯТИНИ ШАКЛЛАНТИРИШНИНГ ПЕДАГОГИКПСИХОЛОГИК ҲУСУСИЯТЛАРИ. *Science and innovation*, 1 (C3), 19-23. doi: 10.5281/zenodo.6655382